

ki hočejo uničiti, ali vsaj oblatiti vse, kar je v naši mladi domovini dobrega. Podpisani župani rogaškega okraja poznamo že od Vašega prihoda v Ptuj Vaše vzorno in nesébično delovanje v vsakem oziru in Vam tem potom izražamo svoje popolno zaupanje in odkrito spoštovanje.

Gospod Ivan Hribar,
kt. namestnik

v Ljubljani.

V prilogi Vam, gospod kraljevi namestnik, predlagamo prepis zaupnice, katero smo poslali našemu priljubljenemu vodji okrajnega glavarstva v Ptuj, gospodu drju. Otmarju Pirkmajerju ter Vas iskreno prosimo, z vso odločnostjo ustavite brezvestno gonjo proti odličnemu uradniku. Ta gonja že predolgo zastruplja našo javnost in ruši neopravičeno ugled državnih oblasti.

Podpisi 14 županov:

Dne 24. septembra 1921.

V. Bizjak, župan v Rogški Slatini; J. Žurman, župan pri Sv. Trojici; V. Žurman, župan v Okolici Slatina; Andrej Cverlin, župan na Brestovcu; Janez Roškar, župan v Rajnkovcah; Jožef Anderlič, župan v Nimnem; Avton Kos, župan pri Sv. Katarini; Alojzij Anderlič, župan v Platu; J. Stiplošek, župan v Sp. Sečovem; Bl. Bukšeg, župan v Donački gori; F. Letonja, župan v Čermožišu; Anton Pulko, župan v Žetalah; Anton Bebelak, župan v Tekovačevem; Hijeronim Zabau, župan pri Sv. Mohorju.

Konec Peskove zadeve.

Anton Pesek je bil več let učitelj pri Narapljah. Od tam je prišel preko šolanja na Koroškem v Ljubljano, kjer je popustil učiteljsko službo in se poprijel drugih poslov. Med vojsko si ji pridobil precejšnje premoženje. Začel je tudi izdajati svoj list Jugoslavijo.

Pri zadnjih občinskih volitvah so ga kandidirali v občinski svet narodni socialisti. Po volitvah so hoteli ti, da postane Anton Pesek ljubljanski župan.

Med tem pa se je iz gostilniških in kavarniških pogovorov izvedelo, da Peskovo prejšnje življenje ni tako, ki bi ga usposobljalo za ljubljanskega župana. Začele so se uradne preiskave, ki so to stvar dognale. Od ljubljanskega županstva je bil g. Pesek po teh poizvedovanjih izključen. G. Pesku se je stvar zaupno povedala. On pa se ni hotel ukloniti, nego zatajeval vsako zlobno dejanje in se rotiti, da je njegovo življenje bilo vedno neomadeževano. Tej trditvi so naseli Peskovi ožji prijatelji in znanci in se zavzeli zanj.

V soboto, 24. septembra je prišlo radi teh očitkov v Ptuj do kazenske razprave. Vršila se je razprava tajno in v pondeljek je bila izrečena sodba. Toženi g. nadučitelj Klemenčič je bil obsojen radi nekih očitkov, s katerimi je izpostavljal g. Peska zasmehovanju, ali oproščen je bil obdolžitve homoseksualnosti, ker je to dokazal po pričah.

S to obsodbo je Peskova zadeva za vsakega treznega človeka razčiščena. Končana so s tem ona mučna prerekanja in očitanja, ki so nekaj mesecev vznemirjala našo javnost. Vsa zadeva je pokazala, kako malo izkušeni, kako nezreli smo še mi Slovenci. Drug do drugega nimamo zaupanja, javnost hočemo z zavijanjem resnice preslepiti, vse to pa delamo iz strankarske strasti, iz sovražstva do drugih političnih strank.

Jugoslovanska demokratska stranka je od početka te afera hotela, da ostane afera v svojih mejah in ne zastruplja javnosti. Obžalovanja so vredni ljudje, katerih narava je nagnjena do nenravnih dejanj. Pošten človek jih pomiluje. Zato ostanejo taka dejanja skrita med najožjim krogom. Ali človek, ki se je v tem oziru pregrešil, se mora tudi temu primerno vesti. Ne sme siliti preveč v ospredje, kjer je lahko izpostavljen raznim napadom. Še manj pa sme tak človek dru-

gim izmišljati in očitati nečednosti, če jih sam ni prost. To pa se je zgodilo v Peskovem slučaju. Pesek in njegovi tovariši so na vsak način hoteli, da je g. Pesek nemadeževan. Dasi se je moral g. Pesek čutiti krivega, se ni hotel udati v svojo usodo, nego je mislil z drznim tajnjem in ostudnim blatenjem svojih nasprotnikov preslepiti svoje privrženec in vso javnost. Ali to ni šlo, ker naše oblasti in naša javnost se ni toliko pokvarjena, da bi se dala preslepiti.

Zato pa naj rodi izčiščenje Peskovega žalostnega slučaja za nas dobre sadove. Boddimo pošteni proti drugim, kakor hočemo, da so oni pošteni proti nam. Ne iščimo pazerja v tujih očeh, ko bruha v svojih očeh ne vidimo!

Kaj je s tobakom?

(Feliks Grögl.)

Slovenija je dobila letos po tolikih brezuspešnih prošnjah v rajni Avstriji dovoljenje za sajenje tobaka; seveda ne, kakor si je to večina predstavljala, vsak za se, temveč za državo.

Priglasilo se je primeroma malo sadilcev, med katerimi sem tudi jaz, in kot tak bi rad povedal v sledečem svoje misli o sajenju tobaka v Sloveniji, v zavesti, da enemu ali drugemu interesentu ustrezem.

Vsi tobačni nasadi v Sloveniji so pod nadzorstvom državnega monopolnega urada v Ptuj, kojega vodi strokovnjak iz Dalmacije, jako vpluden in postrežen gospod tajnik Peter Šegvič, ki je, o čemer sem prepričan, vsakomur radevolje na razpolago.

V njegov delokrog spadajo vse podrobnosti o sajenju, gojenju, sušenju in drugih opravkih pri tobaku; jaz si bom olajšal le svoje lastno srce.

Posadil sem letos, ker me je mera goljufala, namesto predpisanih 2000 le 1432 sadik.

Sadike sem si vzgojil sam po predpisih in so izvrstno uspele.

Od začetka jih je zadrževala suša, a so se potem na njivi hitro in krasno razvile. Za nasad sem vporabil kos od puščenega vinograda. Slabih rastlin je bil le mali odstotek. Srednji, zreli listi so merili na dolžino do 75, na širino pa do 50 cm.

Tobak, obran seveda, sem potem po prvi fermentaciji (pacanju) obesil na podstrešju (dilah) in je sedaj suh, da se ga ne sme dotakniti.

S tem tobakom se bo dalo delati dalje še le, ko pride deževno vreme in se bodo listi navlekli toliko, da se ne bodo drobili.

Ako bo, o čemer ne dvomim, monopolna uprava držala dano besedo, upam dobiti lepo svotico denarja, ki ga tudi rabim, saj imam polno kočo otrok in povrh še — ženo.

Letos se bo torej tobak v Sloveniji obnesel gotovo, kolikor se tiče pridelka; ako bo temu primerna tudi odkupnina, potem se bo drugo leto oglasilo veliko število sadilcev, in zato bi bilo po mojem mnenju treba priprav takoj, in sicer intenzivnih priprav, da ne bo zopet vse tako prenačljeno, kakor je bilo letos.

Predvsem bi bilo treba ljudstvo natančno seznaniti z zadevo.

To bi najlažje napravili strokovnjaki, a teh manjka.

Kaj ko bi država, oz. monopolna uprava poklicala 2 strokovnjaka, ki bi v zimskem času prepotovala Slovenijo in v poljudnih predavanjih prepričala ljudstvo, da se mu mudi nov vir dohodkov in ga natančno poučila o vsem potrebnem. Prepričan sem, da bi se trud in izdatki stoterno poplačali.

To so moje misli. — Gotovo prinesejo kaj sadu.

Dopisi.

Mestni Kino Ptuj. Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da se bodo vršile v tukajšnjem

gledališču od 1. oktobra naprej kinopredstave in sicer po sobotah ob 8. uri in po nedeljah ob 5. in 8. uri zvečer. — Hiša grozote, 5 epoh. — Pauti, 3 epoh. — Človek brez imena, 5 epoh. — Osveta Brahmāna. — Grofica Walewska. — Prinčezinja Mila. — Harakiri. — Beli pav. — Tajinstveni doživljaji prof. Olafa Bruhma. — V soboto, dne 1. ob 8. uri in v nedeljo 2. oktobra ob 5. in 8. uri zvečer „Žrtev tradicije“. Krasni igrokaz v 5 dejanjih. Spisal Emar Fröberg. Regija Rene Carlsten. V glavnih vlogah prvovrstni švedski igralci: Hjalmar Selander, Torz Teje itg. — V soboto, dne 8. oktobra ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 9. oktobra ob 8. uri „Solčni žarek.“ Komedijska, interpretirana po najmlajših umetnikih sveta: Mary Osborne (6 let) in črnc Sambo (9 let.) Premijera pred kratkim v Apolo-kinu na Dunaju. Kot nameček dve krašni veseligr. V glavnih vlogah Maks Lander in Teddy. Naslednja predstava „Hiša grozote“ v 5 ep. Po 15. oktobru se vrše predstave tudi ob sredah in četrtkih ob 8. uri zvečer. Vsakokrat nov program. Navzlic visokim nabavnim stroškom so cene le malenkostno znižane. — Predprodaja vstopnic ob nedeljah od 11.—12. uri pri kino-blagajni. Sedeži se tudi abonirajo za celo sezono. Za obilen obisk se priporoča Ravnateljstvo.

Označba Gornji Ptuj se nam ne zdi pravilna. To je prestava nemškega „Oberpettau“, katere ljudstvo ne rabi. Ljudje govorijo: „Na grad, na gradu, z grada.“ Zato predlagamo kot krajevno označbo: Ptujski grad.

Prijavljenje vina. Vinogradniki se opozarjajo na čl. 8 točka a pravilnika o trošarini na vino (Uradni list z dne 17. septembra in 17. novembra 1920 števil. 338 in 426) ki določa, „da so producenti vina sicer oproščeni plačevanja trošarine, v kolikor ne izvršujejo gostilniškega obrta ali drugačne prodaje vina na drobno, razen če ga morda prigodno točijo pod vejo, in tudi ne izvršujejo obrtne prodaje na debelo, za množino vina lastnega pridelka, ki ga porabijo zase in za svoja gospodarstva; kontrole pa tudi ti producenti niso oproščeni. Producenti vina, tedaj vsi vinogradi, so torej dolžni, prijaviti tekom 24 ur svoj vsakokratni pridelek, posebno pa tudi oddajo posameznih množin pridelka in vsak eventualni prejem tujega vina oddelku finančne kontrole po običajnih pravilih tega pravilnika. Samo odvzemanja vina lastnega pridelka zase in za svoje gospodarstvo jim ni treba naznanjati.“

Konfekcijska tovarna v Mariboru. Industrializacija naše dežele kaže vedno večji napredek. To moramo tem srčneje pozdraviti, ker nas dela to od inozemstva popolnoma neodvisne in nam zagotavlja dobavo najvažnejših življenjskih potrebščin po domači industriji, kar bo brezdvomno pripomoglo k ozdravljenju naše šibke valute. Eden najvažnejših predmetov našega uvoza je obleka. Tudi to, ki smo jo morali za drag denar uvažati, bomo sedaj proizvajali doma. Znana firma „Jugoslovanski Lloyd“ iz Beograda je osnovala v Mariboru, Ruška cesta št. 45 na lastnem 9000 m² obsegajočem prostoru veliko tovarno za konfekcijo moških in deških oblek. Novomodne tovarniške stroje goni električni tok in razveseljivo je njih šumenje, ki naznanja, da je tudi pri nas vzklila industrija te stroke. Na stotine delavstva bo v tej tovarni služilo svoj kruh. Gotovo je tudi, da je ta ustanovitev privabila tudi druge v naši državi pomankljive industrije in jim dala poguna. Na ljubljanskem velesojmu so trgovci že doznali pomembnost podjetja in ga obsuli z naročili. Razen obširne zaloge moških in deških oblek zalaga Jugoslovanski Lloyd D. D. tudi razne vrste moškega in ženskega blaga. Tudi to postaja sedaj domač proizvod in se vsepovsod priporoča.

Ormož. Dramatični odsek ormoške čitalnice priredi v soboto, dne 1. oktobra 1921 v zimski sezoni svojo prvo igro in sicer „Dobrodelnost“, tridejansko šaloigro znanega slovenskega pisatelja dr. Frana Detela. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Čisti dobiček je namenjen za nakup novih knjig ljudske knjižnice,

ki jo ima v svojem okrilju ormoška čitalnica. Ker so knjige silno drage in se izposojujejo zastonj, pričakuje odbor pri vsaki uprizoritvi najmnogobrojnejše udeležbe mestnega in okoliškega prebivalstva brez razlike strank. To zimo namerava čitalnica uprizoriti še igre: Finžgar: „Veriga.“ Meško: „Pri Hrastovih.“ Dolinar: „Cigani“, nadalje „Španska muha“, „Pri belem konjičku“, „Desetega brata“ in druge.

ODBOR.

Gospodarstvo.

Kako je pripraviti sode za vinski mošt?

Vinogradniku, čigar geslo je „red in snaga v kleti“, ne bo delala priprava sodov za natakanje mošta veliko preglavice. Kjer vlada v kleti red, tam se sodi vsikdar takoj po izpraznenju skrbno umijejo, ocede, pri večjih sodih ocedek izbrše in čez 1 ali 2 dni zažveplajo ter se žveplanje mesečno ponovi. Tako oskrbovani sodi ostanejo zdravi in če so bili le kratek čas prazni, so pripravni za mošt, ako se jih enkrat s čisto, mrzlo vodo splahne, ocedi in prav malo zažvepla.

Ako pa so sodi dalj časa prazni, torej večkrat žveplani, tedaj je potrebno ostrgati žveplovo žlindro, ki nakaplja pri žveplanju, in sode večkrat izplakniti s čisto mrzlo vodo. Ako žveplovo žlindro ne odstranimo, se ona pri vrenja mošta spreminja v žveplovodik, ki daje vinu na gnila jajca spominjajoč vonj. Take sode večkrat izplakovati pa je potreba, da se izluži žveplova kislina, ki se sčasoma naredi iz žveplovega dima in ki bi sicer dala vinu rezek, ogaten okus in to še posebno v takih sodih, ki so prevlečeni z vinskim kamnom, katerega ona razkruja.

Težje je pa pripravljati za mošt sode, ki so splesneli. Če je plesnivost šele v početnem razvoju, da ne seza torej v notranjost lesa, tedaj se da tak sod še lahko popraviti. Treba mu je odpreti dno, ga zbrisati s suho capo in skrbno skrtati s čisto mrzlo vodo. Potem ga je napolniti s čisto vodo in to parkrat premeniti, da potegne voda na se morebitne ostanke plesnobe. Nato je sod običajno poviniti in malo zažveplati.

Vroča voda se pri plesnivih sodih ne sme sprva nikdar rabiti, ker bi vroča para pognala plesnivost še globlje v les. Ona se sme rabiti še le potem, ko smo z mrzlo vodo odstranili, kar se je odstraniti dalo. Ako sega plesnivost že nekoliko v les, tedaj je treba notranjost sode s slamo previdno in enakomerno obžgati in vse ožgano do zdravega lesa ostrgati. Potem je sod nekaj dni namakati v mrzli vodi, ki jo je parkrat premeniti; slednjič se ga zmiva z vročo in mrzlo vodo in povini ter malo zažvepla. Vendar se ne priporoča vlivati v take sode prvovrsten mošt, vina pa sploh ne.

Sode, ki imajo radi plesnivosti znotraj že črnkasti, trohneli les, pa sploh ni mogoče popraviti. Te je izločiti in se naj uporabijo v drugo namene.

Vinarski inštruktor Zupanc.

Državni proračun za leto 1922. Končni predlog finančnega ministra o državnem budžetu za l. 1922 obsega te-le postojanke:

Državni izdatki:

za vrhovno drž. upravo . . .	646,759.881 d
„ ministrstvo pravde . . .	172,044.653 „
„ „ prosvete . . .	501,053.431 „
„ „ vere . . .	56,202.892 „
„ „ notr. del . . .	142,505.700 „
„ „ nar. zdravja . . .	194,921.817 „
„ „ zun. del . . .	32,412.197 „
„ „ financ . . .	816,442.567 „
„ „ vojske . . .	1,640,959.226 „
„ „ stavb . . .	331,414.422 „
„ „ saobračaja . . .	952,292.666 „
„ „ pošte . . .	314,352.953 „
„ „ poljoprivrede . . .	102,159.949 „
„ „ trgovine . . .	44,113.173 „
„ „ soc. politike . . .	587,470.004 „
„ „ agr. reforme . . .	45,647.582 „
„ „ konstituante . . .	881.540 „
Skupna vsota stroškov . . .	6,581,634.463 d

Državni dohodki:

od carinskih taks	402,310.000 d
„ trošerina	292,000.000 „
„ agia (zlasti pri carini) . . .	730,000.000 „
„ davka na posl. obrt . . .	400,000.000 „
„ pomorske uprave	905.750 „
„ invalidskega davka	36,065.750 „
„ državnih posestev	61,656.369 „
„ direktnih davkov	1,595,515.066 „
„ državnih podjetij	1,282,532.354 „
„ raznih dohodkov	43,125.520 „
Skupna vsota dohodkov . . .	4,844,101.809 d

Primanjkljaj znaša torej 1,737,523.654 dinarjev. — Budžetni predlog bo predložen Narodni skupščini, čim se sestane.

Politične vesti.

Kralj Aleksander, ki bi se naj bil vrnil v Beograd 22. septembra, je iznenadoma zopet nekoliko obolel in moral ostati v Parizu. Vendar se je bolezen zboljšala in je pričakovati, da kmalu okreva.

Volitev ljubljanskega župana. Po obsodbi v Ptujju je Pesek odložil mesta v raznih zastopih. V sredo 29. septembra se je zopet vršila volitev ljubljanskega župana. Pri ožji volitvi je dobil socialni demokrat dr. Ljudevit Perić 23 glasov, demokrat dr. Triller pa 19. Za podžupana je bil izvoljen učitelj Josip Ambrožič. Proti demokratom, ki je najmočnejša stranka, so se združile vse ostale in s tem priborile večino.

Nevarnost albanskega vpada. Albanci, nahujskani po Italijanih, se nočejo pomiriti. Prete tudi, da udro v našo državo. Vlada je zato našo mejo proti Albaniji močnejše zastražila.

Mala antanta in Madžarska. Madžari se še vedno niso udali zahtevam zapadnih držav. Češkoslovaška, romunska in naša država so izjavile, da so pripravljene, v potrebi z orožjem prisiliti ohole-Madžare k miru in redu.

Nova vlada v čehoslovaški republiki se je te dni sestavila. Predsednik je dr. Beneš, ki ohrani ministrstvo tujnih poslov.

Razno.

Ukinjenje potnih legitimacij. Beograd, 25. septembra. Minister za notranja dela je izdal naredbo o ukinjenju potnih legitimacij za notranji promet.

Ljudsko štetje v Sloveniji izkazuje 1.056.464 prebivalcev, od teh 985.155 Slovencev, 10.721 Srbohrvatov, 4.196 drugih Slovanov, 14.897 Madžarov, 680 Italijanov, 14.063 tujih državljanov, 16.454 neodločenih ter 39.631 Nemcev (teh je torej v Sloveniji kvečemu komaj 4%).

Habsburški dvorni vlak, ki ga je zavezniška reparacijska komisija prisodila naši kraljevini in ki pride v last kralja Aleksandra, je 16. t. m. zvečer prispel v Ljubljano in se ponoči odpeljal v Beograd. Obstoja iz 9 vagonov in ima 128 ton.

Nesreča. 17 letni posestniški sin Jakob Potisk iz Cirkovc pri Pragerskem je pri trganju sadja padel z drevesa, ki je stalo tik ob vinogradu. Priletel je na kol, ki se mu je zaril skozi hrbet v trebuh, a se pri tem odlomil in je ostal 14 cm dolgi odlomek v telesu. V nevarnem stanju so prepeljali pone-

srečenca ponoči v mariborsko javno bolnico, kjer so ga nemudoma operirali. Njegovo stanje je jako resno.

Žaloigra nesrečne matere. Te dni se je pripeljala ob 9. uri zvečer iz Kamenice v Novi Sad neka ženska z dvema otrokoma. Sedla je na bližnjo klop, da pomiri jokajočega se dojenčka. Odsla je na to v mesto. Zatem je šla preko brvi, na kateri so bile strohnele deske. Koj po prvih korakih se je zlomila deska in žena je z otrokom vred padla na kamenje, pri čemer se je dojenček razbil glavo. Nesrečna žena je v svoji neizmerni obupnosti prišla starejšega otroka in z njim vred skačila v Donavo kjer sta oba izginila v valovih.

Obsojen na smrt. Pred mariborsko poroto je končala v soboto zvečer razprava proti Karlu Živku iz Ciglenc pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Obdolžen je bil, da je lani početkom aprila ubil svojo ženo in umoril svojega dva tedna starega otroka. Dasiravno je bil večkrat v preiskavi, zaradi pomanjkanja dokazov pa zopet izpuščen in je ves čas dosledno tajil dejanje, so porotniki na temelju izpovedi prič in raznih obtežilnih indicij glasovali za krivdorek z 8 proti 4 glasom. Na temelju tega pravoreka je bil Živko obsojen na smrt na vešalih.

Požar. V nedeljo, dne 11. t. m. okoli 2. ure ponoči je izbruhnil ogenj pri posestniku Marku Blasu pri Sv. Barbari v Halozah. Žgorelo je poslopje viničarije do tal; v njem mnogo krmě, sodov, kuretine in drugih stvari. Ogenj so sosedje kljub pomanjkanju vode lokalizirali na spreten način.

Novi papirnati bankovci. Naša vlada je naročila v Ameriki nove papirnate bankovce po 20 dinarjev. Ti bankovci so že izgotovljeni in jih bo Amerika v najkrajšem času odposlala v Beograd.

Nova tovarna čevljarskih klinec. Znani tvorničar Ivan Seunig je začel graditi novo veliko tvornico lesenih klinec v Tacnu pod Šmarno goro. Ta tvornica bo največja te vrste v Jugoslaviji.

Citajte in razširjajte „Ptujski list.“

Zahvala.

Prisrčno se zahvaljujemo vsakemu posameznemu za darila vencev in dobrohotno spremljanje k zadnjemu počitku našega najiskrenejše ljubljenega sina

Rudi-ja.

Posebno izrekamo vsem gospodom profesorjem, pevskemu zboru kakor tudi vsakemu posameznemu njegovih kolegov prisrčno zahvalo.

Rodbina Kereš.

„PANONIJA“, tvornica za stroje in aparate potrebuje

5 zdravih slovenskih vajencev.

Javijo se naj v „Panonija“ v mestnem kopališču.

Iščem

eno ali dve meblovani sobi v Ptujju ali okolici Ptujja do 2 km oddaljeno od mesta. Naslov pove uprava lista.

Naznanilo preselitve.

Podpisana si dovoljujeva čast. občinstvu Ptujja uljudno naznaniti, da opustiva s 1. oktobrom t. l. kavarno

„Europa“ in prevzameva z istim dnem kavarno „Korže“ v Ptujju, Vseh svetnikov ulica ter se zahvaljujema za dosedanji obisk in prosiva, da se nama tudi v bodoče izkaže dosedanje zaupanje.

Z odličnim spoštovanjem Franc in Karolina Korže.